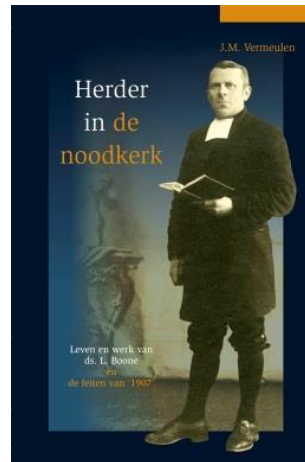

Ds. J. Schipper weigert eerherstel ds. L. Boone

Ruim 100 jaar bestond een vertekend beeld over ds. L. Boone en de Vereniging van 1907. Boones biografie, die in februari 2017 verscheen onder de titel *Herder in de noodkerk*, heeft dat beeld fors gecorrigeerd.

Ds. J. Schipper publiceerde in maart 2017 in *De Saambinder* drie artikelen over de veelbesproken biografie. Hoofdtitel van diens serie is: 'Ds. Laurus Boone, singulier in alles'. De ondertitel 'schuld en schaamte' is na het eerste artikel verdwenen. Het is belangrijk om te onderzoeken wat de Gereformeerde Gemeenten (in Nederland) doen met de resultaten van het onderzoek en hoe waarheidsgetrouw hun verslaggeving is. Een nieuw karikatuurbeeld over ds. Boone is alleen te voorkomen door zaken concreet te benoemen. Omdat volgende generaties er recht op hebben om dit te weten.

De feiten

Ds. Schipper geeft maar weinig blijk van bestudering van het boek.

1. Hij noemt in zijn eerste artikel als redenen voor ds. Boones afhaken 'de psalmberijming van Datheen en het oude ambtsgewaad met kuitbroek en bef'. De biografie bewijst echter bladzij na bladzij dat juist het *kerkbegrip* de oorzaak was (pag. 161-166, 174, 181, 313). Boone wilde de noodkerk in stand houden, net als Ledebor en Fransen, terwijl Kersten een georganiseerd kerkelijk instituut wilde bouwen als Abraham Kuyper (317). Schipper mist hiermee de kern van het boek.

2. In artikel 2 stelt ds. Schipper dat ds. Beversluis zijn bekeerling en protegé Remijn had 'aangesteld' als oefenaar in de Zuid-Hollandse gemeenten. Boones boek bewijst echter, dat Remijn in die classis nooit is voorgedragen en nog minder is aangesteld (146-149). Beversluis gebruikte hem alleen als marionet om Boone dwars te zitten.

De ondertitel 'Schuld en schaamte' is alleen afgedrukt in het eerste artikel.

3. Ds. Schipper stelt dat op 5 juni 1907 'de mogelijkheid van samengaan van de gemeenten op de agenda stond'. Dat is niet waar. Op die vergadering werd de intentie tot samengaan uitgesproken, totaal onverwacht en ongeagendeerd. Het was beslist geen agendapunt (pag. 188) en alleen al daarom kan de vereniging die dag niet hebben plaatsgevonden.

4. In artikel 3 stelt ds. Schipper, dat Boone toestemming zou hebben gegeven zijn naam

onder de definitieve Bepalingen op te nemen. Ook dit is niet waar. Boones toestemming gold alleen de concept-bepalingen (189). Ds. Kersten heeft Boones naam onder de definitieve Bepalingen gezet; die moet worden verwijderd.

5. Ds. Schipper schrijft: 'Overigens siert het ds. Boone wel weer, dat hij zich later zelf ook als schuldig aanmerkte...' Hij heeft niet begrepen, dat die schuld ds. Boones kerkbegrip betreft t.o.v. de Nederlandse Hervormde Kerk en niet zijn houding tot Gereformeerde Gemeenten (181).

Bedekken corruptief gedrag Beversluis

Ds. Schipper vergelijkt Boones uiterst gedocumenteerde feitenrelaas (bijna 700 noten) over de Vereniging van 1907 met het grotendeels op fantasie berustende boek van zijn collega ds. C. de Jongste over ds. Beversluis: *Lieflijkheid en samenbinders*. Volgens ds. Schipper wordt Beversluis 'wel heel erg negatief neergezet' en krijgt hij bij De Jongste 'een gans andere Beversluis voor ogen'. Boones boek bewijst Beversluis' bedekt en herhaaldelijk royeren van vijf Boone-gemeenten, het bedrieglijk inzetten van de afgewezen voorganger Remijn, het vervalsen van notulen en het structureel en opzettelijk misleiden van vergaderingen; hij schoffeerde, bedroog en misleidde voortdurend - men zal maar een reformatorische (!) school naar deze man hebben genoemd. Ds. Schipper verzwijgt die verschrikkingen en wuift die corruptie luchtig weg met de woorden: 'Kennelijk hebben de auteurs vanuit

Opvallend vind ik in dit boek de tekening van ds. Beversluis. De voorzitter van de vergadering wordt wel heel erg negatief neergezet. Als ik de publicatie van wijlen ds. C. de Jongste lees ("Lieflijkheid en Samenbinders") krijg ik een gans andere Beversluis voor ogen. Kennelijk hebben de auteurs vanuit verschillende gezichtspunten bepaalde zaken bekeken. Geschiedschrijving is nooit louter objectief. Het is beschrijving van mensen over mensen. Met al het menselijke dat daaraan verbonden is.

verschillende gezichtspunten bepaalde zaken bekeken. Geschiedschrijving is nooit louter objectief. Het is beschrijving van mensen over mensen. Met al het menselijke dat daaraan verbonden is.' Ds. Schipper gaat de kern en de inhoud van het boek met grote stappen voorbij en verheft zich boven de feiten, die letterlijk in notulenboeken zijn te vinden en in Boones boek met bronvermelding breedvoerig worden geciteerd. Een predikant onwaardig, een kerk onwaardig, een kerkblad onwaardig!

Prestigeproject

Ds. Schipper vindt het 'verdrietig', dat Boones boek 'de Vereniging van 1907 enkele keren wegzet als een prestige-object.' Hij gebruikt het woord 'prestige-object', in het spoor van J. Mastenbroek, die zich al bij de boekpresentatie distantieerde van datzelfde woord (RD 2-2-2017), terwijl in Boones boek tweemaal het woord 'prestige-project' wordt gebruikt. Ds. Schipper citeert dus uit de krant en niet uit het boek; hij wil kennelijk hulp bieden. Maar een 'prestige-project' was het wel degelijk. Dat blijkt o.a. uit het chaotische verenigingsproces met dwangmatig handelen, respectloos overleg en het toegevoegde foute noodartikel 13, dat afhaken onmogelijk moest maken (160, 192, 320). De gemeenten waren niet één: enkele gemeenten hadden de contacten verbroken en veel andere ambtsdragers uit beide kerken kenden elkaar niet. Ze zijn dus niet samengegroeid, zelfs niet samengeregen, en dus absoluut geen 'werk van God', zoals ds. Kersten beweerde. De door hemzelf geschreven notulen spreken dat tegen; die weerspreken vooral ook wat Kersten in later jaren zelf zo positief over de Vereniging beweerde. Ds. Van Oordt sprak juist over 'een menselijk samenplakken' en wilde de vereniging zelfs afblazen (320). Dat 'prestige-project' blijkt ook uit Kerstens uitzonderlijk lange en felle ingezonden brief van 12 januari 1909, als reactie op één (fout weergegeven) regel uit Boones mond in een krantenberichtje. Hij sloeg in die brief hard en ongenueanceerd om zich heen en beschuldigde Boone grof en onterecht van allerlei zaken (185, 186, 319). Dr. H. Florijn zegt in een recensie 'dat ze bijna karaktermoord hebben gepleegd op Boone'. Ds. Boone werd ernstig aangetast in eer en goede naam, maar die onverdiende smaad, die karaktermoord is voor ds. Schipper geen reden om ook hierover 'verdrietig' te zijn. Kerstens buitensporige reactie onderstreept, dat Boone op goede gronden een deuk had geslagen in niets anders dan een prestigeproject. Het kerk- en gemeentebelang stonden niet voorop, het domineesbelang wel.

Voorts moet mij van het hart dat ik het verdrietig vind dat de schrijver de Vereniging van 1907 enkele keren wegzet als een 'prestige-object'. Alsof het Kersten louter om prestige te doen was. En alsof in de Vereniging de hand des Heeren niet kon worden opgemerkt.

De hand des Heeren?

Ds. Schipper zet zijn beweringen over het 'prestige-object' kracht bij met de opmerking: 'En alsof in de Vereniging de hand des Heeren niet kon worden opgemerkt.' Ook deze mantra moet er nog bij, terwijl ds. Schipper niet aangeeft waar en waaruit die 'hand des Heeren'

kan worden opgemerkt. Het tegendeel is waar. Het gedrag van voorzitter Beversluis blinkt uit in goddeloosheid. Diens toevoegen van het onkerkrechtelijke noodartikel 13 om kerkenraden te dwingen tot verenigen, is een duidelijke vorm van misleiding. Ook werden vijf Boone-gemeenten uitgesloten en is Boones schorsing nog steeds een aanfluiting. De Vereniging was dus geen volwaardige vereniging; niet in de goede zin van het woord en zeker niet naar de eis van Gods heilig Woord (320). De Heere laat Zijn hand niet opmerken in allerlei goddeloosheden en bekroont verwerpelijk gedrag nooit met Zijn zegen.

Zwijgcultuur

Ds. Schipper verzwijgt belangrijke nieuwe ontdekkingen over de bestaansgronden van zijn kerk. Bijvoorbeeld dat in 1907 de gezaghebbende Drie Formulieren werden ingewisseld voor de weinig betekenende DKO, en dat de zuivere afscheidingsprincipes van Ledeboer en Franssen zijn opgeofferd voor de verwerpelijke neocalvinistische kerkbeginselen van Kuyper. Men zou verwachten dat hij zijn analytisch vermogen zou aanwenden om op deze cruciale zaken eerlijk commentaar te geven en de Vereniging tegen het licht houden, omdat de identiteit van zijn kerk in het geding is. Maar een signalering of heroriëntatie geldt blijkbaar als een nederlaag. Ook van het continu sjoemelen van Beversluis en van de beschamende ingezonden brief van ds. Kersten mogen zijn lezers niet weten (185, 186). Ook hier doet Schipper, met zijn blinde trouw aan het voorgeslacht, het verleden geen recht.

Schorsing en eerherstel

Boones zogenaamde schorsing (vanwege scheurmakerij) is verwerpelijk, zoals blijkt uit de bijdrage van kerkrecht deskundige dr. D. de Vos (pag. 187-192). Ook de procedure staat haaks op het kerkrecht en dus is postuum eerherstel geboden. De Vereniging was een vrijwillig samengaan, zonder voorwaarden en zonder sancties; alles zou hetzelfde blijven. Alleen Boone ontdekte dat de kerkelijke grondslag was veranderd en hij haakte legaal af. Ds. Schipper beweert dat ds. Boone 'zich veel te laat afmeldde', maar dat gebeurde royaal binnen de bedenktijd en was niet tegen de afspraken, de kerkorde of Gods Woord. Hamvraag is: 'Wat heeft hij dan kwaads gedaan?' (Matth. 27:23). Ds. Schipper voert geen enkel feit aan, maar schrijft slechts: 'Eerherstel vragen lijkt me toch wat te ver gaan.' Hij doet alsof hij naar de zaak kijkt, maar de uitslag staat al van tevoren vast. Schippers pilatus-houding weerspreekt ook wat hij op 25-11-2011 in het RD verklaarde bij de presentatie van zijn boek: *Wat zegt de kerkorde?*: 'Het is een hoge opdracht van de Koning van de kerk dat alle dingen eerlijk en met orde zouden geschieden. En dus kan de kerk niet zonder kerkrecht. De kerkorde is er om wanorde te voorkomen.' Ds. Schipper trekt zich hier van die 'hoge opdracht' niets aan, kiest bewust voor wanorde, en houdt willens en wetens verwerpelijk gedrag in stand. Bijbels eerherstel verlenen vormt in linkse of liberale kerken meestal geen probleem, maar in zogenaamd 'bevindelijke' kringen wel degelijk.

Twee andere reacties op het vereiste eerherstel zijn:

- a. De heer J. Mastenbroek sprak bij Boones boekpresentatie: 'God heeft ds. Boone in ere hersteld en dat voor eeuwig.' De toon was gezet. Het is echter faliekant tegen Gods Woord om menselijke (ambtelijke) verantwoordelijkheid op God af te schuiven. Ook een kerk moet openbare fouten in het openbaar belijden (Kersten, HC, 343).
- b. Synodevoorzitter ds. J.J. van Ekeveld berichtte enkele dagen na de verschijning van Boones boek: 'Het is de moeite waard om door te spreken over de vraag of ds. L. Boone rehabilitatie verdient' (RD 11-2-2017). En: 'Er zijn ook fouten gemaakt en er waren kerkrechtelijke onvolkomenheden.' Hij geeft hoop, dat de Gereformeerde Gemeenten een wat volwassener en een wat serieuzer kerkverband gaan worden en dus ook bereid zijn Bijbels en verantwoord grote missers uit het verleden Bijbels en fatsoenlijk te herstellen.

De pijn van 1907 kan alleen maar blijvend zijn, omdat de dominees van toen in de praktijk zoets als de status van 'heilige' hebben gekregen en dus maar moeilijk meer kunnen worden gecorrigeerd. Dat blijkt uit de opmerkingen van Mastenbroek en het artikel van ds. Schipper.

Onzinberichten

Er is tegenwoordig veel commotie over 'nepnieuws' en onzinberichten die via de media worden verspreid. Ook scribenten en predikanten nemen een loopje met de waarheid. Historie blijkt niet meer van feiten afhankelijk, maar van kerk- en domineesbelang. Vooral 'bevindelijke' kerkbladen zijn de plaats waar het voor de kerk en de leiders wordt opgenomen, meer dan voor Gods Woord en de waarheid. Schipper probeert zijn relaas aannemelijk te maken met een stichtelijk citaat tot slot, een schouderklopje voor ds. Boone, die 'mag rusten van zijn arbeid, in de rust die er overblijft voor het volk van God'. En dat is het dan.

Valse getuigenissen

Van Schippers aangekondigde 'schuld en schaamte' is niets gebleken, hoewel er heel veel schuldigs en beschamends is gebeurd. Hij probeert negatieve feiten en feilen te bedekken en zo Boones foute schorsing te herbevestigen. Zonder de minste deugdelijke motivatie. Hij bestudeert het verleden niet, maar verdedigt alleen het heden en de toekomst. Als hij over dit belangrijke onderwerp zulke grote steken mag laten vallen, maakt hij zich ongeloofwaardig en hebben zijn kerken een groot probleem (HC. Zondag 43). Het is duidelijk dat de na 1907 zo vaak geroemde 'orde en tucht' er nog steeds niet gekomen zijn.

Het kerkelijke zelfbeeld is anders, maar gebrekkige denominaties, zoals ook de Gereformeerde Gemeenten (in Nederland), lenen zich niet zo goed voor het objectief toepassen van kerkorde en kerkrecht, omdat de oprichters zo onaantastbaar, de leiders zo machtig, de leersystemen zo bepalend, de contiuniteit zo vereist en de relaties zo onontbeerlijk zijn. Journalisten moeten na het publiceren van 'nepnieuws' nogal eens opstappen, maar dominees kunnen ongestraft hun gang blijven gaan. Ds. Kersten schreef in zijn ingezonden brief van 12 januari 1909: 'Het recht eist, dat ds. Boone zijn beschuldigingen terugneemt.' Maar ds. Boone constateerde terechte en bewezen feiten en hij beschuldigde niemand. Datzelfde recht - en bovenal Gods Woord - eist dat juist de Gereformeerde Gemeenten (in Ned.) alle beschuldiging, schorsing en geschiedvervalsing terugnemen, omdat God de God der waarheid is, omdat ds. Boone recht heeft op een eerlijke beoordeling, en kerk en wereld recht hebben op een eerlijk verhaal. Niet op geschiedvervalsing en een vals getuigenis van ds. J. Schipper.